

Maria Dawidowicz
Biblioteka Główna Pomorskiej Akademii Medycznej

Problemy związane z opracowywaniem bibliometrii w Bibliotece Głównej PAM w Szczecinie

ANALIZA BIBLIOMETRYCZNA WYKONYWANA DLA GŁÓWNEJ BIBLIOTEKI LEKARSKIEJ

(na zlecenie Departamentu Nauki i Kształcenia Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej)

I. Dane liczbowe – ogólne informacje o instytucji i publikacjach w danym roku

1. O instytucji (dane z Działu Kadr)

Ogólna liczba pracowników naukowo-badawczych

- samodzielni pracownicy nauk.-bad.
- niesamodzielni pracownicy nauk.-bad.

2. O publikacjach

- artykuły ogółem (w tym ilość zagranicznych i polskich)
- streszczenia ogółem (w tym ilość zagranicznych i polskich)
- książki/rozdziały/skrypty ogółem (w tym ilość zagranicznych i polskich)
- zjazdy/konferencje ogółem (w tym ilość zagranicznych i polskich)
- dysertacje (w tym habilitacje i doktoraty)
- nominacje profesorskie

II. Wykaz artykułów opublikowanych w czasopismach z Impact Factor z podaniem wartości IF (každorazowo do ankiety dołączano listę tytułów czasopism z IF za rok poprzedni wykazaną przez bazę Science Citation Index–Journal Citation Reports).

III. Informacje o autorach i współautorach artykułów opublikowanych w czasopismach z IF (dane z Działu Kadr)

- nazwisko i imię
- stopień/tytuł naukowy
- specjalizacja
- miejsce pracy
- kierownik jednostki

Komentarz

Analiza była wykonywana corocznie od 1999 do 2000. Tylko pierwsza analiza za rok 1992 miała inną formułę. GBL dostarczyła wykaz publikacji z naszej uczelni (ułożony alfabetycznie wg 1. autora), który należało uzupełnić o prace brakujące.

Analizy za lata 1992 i 1993 wykonywano „ręcznie”. Dopiero analiza za rok 1994 (wykonana na przełomie 1995/1996) powstała z użyciem systemu Expertus, który umożliwił wprowadzanie wartości IF do bazy bibliograficznej oraz został wzbogacony o moduł przystosowany do wykonywania tego rodzaju zestawień. Dzięki niemu można łatwo uzyskać wydruk prac z IF oraz alfabetyczny spis autorów tych prac.

Analiza właściwie nie przysparza większych trudności, gdyż oczekiwania są określone jasno, lecz wymaga każdorazowo współpracy z Działem Kadr, który dostarcza informacje o autorach i o instytucji.

ANKIETA ZA OKRES 5 LAT: 1987-1991, WYKONANA W 1992 R.

(na zlecenie Departamentu Nauki i Kształcenia Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej)

Należało podać liczbę publikacji z rozbiem na wydziały oraz z podziałem na lata:

- publikacje oryginalne
- monograficzne
- przeglądowe

W każdej kategorii i roku należało wybrać i dołączyć 10 reprezentatywnych przykładów z rozdzieleniem czasopism krajowych i międzynarodowych (czasopismo międzynarodowe było definiowane jako czasopismo wydawane w kraju lub za granicą, w którym publikacje są recenzowane, które jest ogólnodostępne i drukowane w języku kongresowym). Ankieta nie uwzględniała komunikatów konferencyjnych (abstraktów).

Ponadto należało podać:

- udział pracowników w komitetach redakcyjnych czasopism naukowych – pełną imienną listę
- członkostwo z wyboru w międzynarodowych towarzystwach naukowych – pełną imienną listę z datą wyboru

Komentarz

Analiza wymagała wiele pracy, gdyż wykonywana była jeszcze bez pomocy programów elektronicznych. Przy obliczaniu „ręcznym” kłopotliwe jest rozdzielanie prac na wydziały, gdyż w większości przypadków w jednej pracy uczestniczą autorzy z różnych wydziałów.

Trudności stwarza również podział artykułów na oryginalne i przeglądowe, gdyż opracowujący bibliografię nie wprowadzają takich informacji do opisów.

ANKIETA ZA LATA 1998-2000, WYKONANA W 2001 R.

(na zlecenie Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej)

Zbiorcze dane bibliometryczne dotyczące publikacji pracowników:

- liczba prac oryginalnych i ich sumaryczny IF wg listy filadelfijskiej
- liczba opublikowanych podręczników i monografii

Komentarz

Zestawienie obejmowało okres 3-letni (z podziałem na lata) i chodziło tylko o dane zbiorcze w dwu kategoriach publikacji. Jako prace oryginalne przyjęto wszystkie artykuły w czasopismach plus fragmenty. Łączną wartość wskaźnika IF dla wybranych prac uzyskano poprzez moduł Bibliometria w systemie Expertus.

ANKIETA ZA LATA 1999-2001, WYKONANA W 2002 R.

(na zlecenie Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej)

Zbiorcze dane bibliometryczne dotyczące publikacji pracowników:

- liczba prac oryginalnych i ich sumaryczny IF wg listy filadelfijskiej
- liczba opublikowanych podręczników i monografii

Komentarz - jak wyżej

ANKIETA KOMITETU BADAŃ NAUKOWYCH (od 1995 r.)

I. Formularz ankiety za lata 1995 oraz 1996

Dane liczbowe o publikacjach w ostatnim roku – z rozbiciem na wydziały

1. Liczba publikacji ogółem
2. Liczba opublikowanych prac oryginalnych
 - w recenzowanych wydawnictwach o zasięgu międzynarodowym
 - w wydawnictwach o zasięgu krajowym
 - w materiałach konferencyjnych o zasięgu międzynarodowym
 - referaty proszone
 - doniesienia
 - w materiałach konferencyjnych o zasięgu krajowym
 - referaty proszone
 - doniesienia
 - raporty
3. Liczba innych publikacji
 - monografie
 - artykuły przeglądowe
 - artykuły popularno-naukowe

Do każdej z tych grup należało dołączyć opisy reprezentatywnych publikacji.

Komentarz

Formularz stwarzał wiele trudności, gdyż zawarte w nim określenia można było interpretować w różny sposób (zasięg krajowy i międzynarodowy, referaty proszone, doniesienia, raporty). W naszej bazie bibliograficznej nie oddzielamy artykułów przeglądowych i popularno-naukowych. Biblioteka nie posiada też informacji o tym, które wydawnictwa recenzują swoje publikacje, mamy natomiast generalne założenie nie przyjmowania artykułów opublikowanych w popularnych tygodnikach i prasie codziennej.

II. Formularz ankiety KBN w ramach Oceny Parametrycznej Jednostek Naukowych i Badawczo-Rozwojowych - 1997

1. Publikacje recenzowane

1 a. Publikacja w czasopiśmie wymienionym w liście Filadelfijskiego Instytutu Informacji

Naukowej

1 b. Publikacja w innym czasopiśmie recenzowanym (zagranicznym lub krajowym)

1 c. Publikacja w recenzowanym wydawnictwie zbiorowym

Uwagi:

- przez czasopismo/wydawnictwo recenzowane należy rozumieć czasopismo /wydawnictwo naukowe, w którym artykuły są przyjmowane do publikacji na podstawie opinii recenzentów
- publikacja jest oceniana jako dorobek jednostki, jeżeli autor podaje w publikacji

- tę jednostkę jako swoje miejsce pracy (afiliacja)
- publikację tej samej pracy można przedstawić do oceny tylko raz
2. Monografie naukowe, podręczniki akademickie
- 2 a. Autorstwo monografii lub podręcznika o zasięgu międzynarodowym
 - 2 b. Redakcja naukowa monografii lub podręcznika o zasięgu międzynarodowym
 - 2 c. Autorstwo rozdziału w monografii lub podręczniku o zasięgu międzynarodowym
 - 2 d. Autorstwo monografii lub podręcznika o zasięgu krajowym
 - 2 e. Redakcja naukowa monografii lub podręcznika o zasięgu krajowym
 - 2 f. Autorstwo rozdziału w monografii lub podręczniku o zasięgu krajowym

Uwagi:

- pojęcie „zasięgu międzynarodowego” odnosi się do publikacji w języku angielskim lub innym języku kongresowym (francuski, niemiecki, hiszpański, rosyjski), upowszechnianej w Polsce lub za granicą
- definicja „podręcznika akademickiego” nie obejmuje skryptów, wykładów i ćwiczeń, poradników zawodowych, książek popularno-naukowych
- do oceny nie można przedstawiać wznowień

Wymagania:

- należy przedstawić listę publikacji, odrębnie dla każdego punktu, uporządkowanych według tytułu czasopisma; w przypadku monografii – według wydawcy (załączono wzory tabel)
- należy załączyć kopie stron tytułowych publikacji, monografii i podręczników

Komentarz

Do przygotowania ankiety wykorzystano moduł wyszukiwawczy programu Ekspertus z możliwością oddzielnych wydruków dla każdego wydziału. Wydruki należało poddać dodatkowo wielu przeróbkom w edytorze tekstu, aby uzyskać dane i układ zgodne z wymaganiami ankiety.

III. Ankieta KBN w ramach Oceny Parametrycznej Jednostek Naukowych i Badawczo-Rozwojowych - 1997-2000. Ankieta OPI.

1. Publikacje zawarte w czasopismach
- 1 a. Publikacje w czasopismach z listy filadelfijskiego Instytutu Informacji Naukowej
 - 1 b. Publikacje w innych recenzowanych czasopismach zagranicznych lub polskich o zasięgu co najmniej krajowym
 - 1 c. Publikacje w recenzowanych czasopismach krajowych o zasięgu lokalnym

Do każdego rodzaju publikacji należało sporządzić wykaz w formie tabel podając: tytuł publikacji, autorów, afiliację, tytuł czasopisma, rok publikacji, tom, strony, IF, punktację KBN.

2. Monografie
- 2 a. autorstwo monografii lub podręczników w jęz. angielskim
 - 2 b. autorstwo rozdziałów w monografii lub podręczniku w jęz. angielskim
 - 2 c. autorstwo monografii lub podręczników w jęz. polskim lub innym nie angielskim
 - 2 d. autorstwo rozdziałów w monografii lub podręczniku w jęz. polskim lub innym nie

angielskim

2 e. redakcja monografii lub podręczników

Do każdego rodzaju publikacji należało sporządzić wykaz w formie tabel podając: tytuł monografii lub podręcznika, tytuł rozdziału, autorów, afiliacje, nazwę wydawnictwa, rok wydania, miejsce wydania i liczbę arkuszy wydawniczych, punktację KBN.

Należało również dołączyć kopię pierwszej strony każdej pracy i stronę tytułową czasopisma.

Komentarz

Ankieta obejmowała okres 4 lat i wymagała ogromnej ilości pracy. Do jej wykonania wykorzystano program Ekspertus, moduł Bibliometria - Tabele KBN. Autorzy Expertusa na naszą prośbę wielokrotnie przerabiali i dopasowywali moduł tak, aby w związku z przyjętymi w naszej bazie kryteriami można było spełnić oczekiwania twórców ankiety. Ogromnej ilości pracy i zaangażowania wielu osób wymagało również wykonanie kserokopii prac.